

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ศึกษา ได้รวบรวมแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และกำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา
5. การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง
6. การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง
7. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Government) เป็นการปกครองที่แสดงออกถึงการมีประชาธิปไตย และการที่จะพัฒนาการปกครองท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและประชาชนเองจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา และแนวคิดของการปกครองท้องถิ่นด้วย เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสรุปสาระสำคัญของการปกครองท้องถิ่นดังประเด็น ต่อไปนี้

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามหลายท่าน แต่อย่างไรก็ตามคำนิยามต่างๆ เหล่านี้ ต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึง และให้คำจำกัดความไว้ในหลายทัศนะ ดังนี้

คลาร์ค (Clark. 1957 : 87 ; อ้างถึงใน พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์. 2543 : 10) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการประชาชน ในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะและหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

แฮรี จี มอนตาญ (Haris G. Montagu. 1984 : 574 ; อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2550 : 12) อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะได้โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจอิสระของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐใหม่อิสระแต่อย่างใด

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2529 : 7) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่มีผลสืบเนื่องมาจาก การกระจายอำนาจการปกครองของรัฐ จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่มีอำนาจในการกำหนดและควบคุม รวมถึงให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

อุทัย หิรัญโต (2543 : 2) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างโดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของคน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสมจะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดขึ้น

โกวิทย์ พวงงาม (2550 : 13) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่องค์กรหนึ่งมีพื้นที่อาณาเขตของตนเองมีประชากรและมีรายได้ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด โดยมีอำนาจและมีอิสระในการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตน รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ให้บริการในด้านต่างๆ แก่ประชาชน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวจะมีส่วนร่วมในการบริหารและปกครองตนเอง อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในชุมชน หรือการมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเอง โดยผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

ร็อบสัน (Robson. 1953 : 574) ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่นว่า หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นและให้อำนาจการปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตาม

กฎหมาย (Legal Rights) และต้องมีองค์กรที่ปกครองตนเอง (Necessary Organization) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ให้สมความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ

จากการวิจัยความหมายของการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่รัฐบาลกลาง มอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นจัดการปกครองกันเอง ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย มีอิสระในการปฏิบัติภายใต้การดูแลของรัฐบาลกลางในระดับหนึ่ง

2. ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ในด้านความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นนั้น ลิขิต ชีรวะกิน (2548 : 3) ได้กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น ดังนี้

2.1 การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรากแก้วของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากประชาธิปไตยประกอบด้วย โครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ระดับท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้วที่เป็นฐานที่สำคัญยิ่ง ของการพัฒนาระบอบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2.2 การปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองตนเอง ในลักษณะที่มีอิสระพอสมควร ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

สรุป การปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่เป็นเพียงแต่ให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศอีกด้วย

3. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2526 : 40-46) ได้สรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

3.1 เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากองการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน ดังที่ได้กล่าวไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักการปกครองท้องถิ่นแล้วว่า การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง

ตนเอง หรือบริหารงานท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังความรู้ความเข้าใจหลักพื้นฐานการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

3.2 เพื่อให้การบริการแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถ้าให้รัฐบาลกลางจัดทำจะเกิดความล่าช้า และไม่สามารถสนองความต้องการแก่ประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากรัฐบาลกลางมีภารกิจบริหารงาน จึงไม่อาจกระจายความต้องการให้แก่ประชาชนได้ทั่วถึง

3.3 เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางปัจจุบันภารกิจของรัฐบาลมีปริมาณมากขึ้นตามพัฒนาการความเจริญของสังคมโลกจำเป็นต้องมีหน่วยรองรับแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลกลาง เพื่อให้การบริหารงานและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

3.4 เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการของประชาชน เนื่องจากท้องถิ่นต่างๆ มีความแตกต่างกันตามสถานะทางภูมิศาสตร์ ความต้องการและปัญหาจึงแตกต่างกัน การปกครองท้องถิ่นจะสามารถรู้และแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์หลัก ในการให้สิทธิเสรีภาพกับประชาชนในการปกครองตนเอง เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

4. องค์ประกอบของปกครองท้องถิ่น

4.1 องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นสรุปได้ 8 ประการ ดังนี้ (ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. 2529 : 8-9)

4.1.1 เป็นองค์การที่มีรากฐานเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง การจัดตั้งต้องมีกฎหมายรองรับ มีเขตการปกครองที่แน่นอนมีอำนาจอิสระบริหารงานสาธารณะ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

4.1.2 มีสภาท้องถิ่น และผู้บริหารที่มีมาจากการเลือกตั้ง

4.1.3 มีอิสระในการปกครองตนเองภายในขอบเขตของกฎหมาย และกระทำการกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลาง

4.1.4 มีงบประมาณและรายได้เพียงพอ กล่าวคือ งบประมาณ และรายได้มาจากการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ฯลฯ ซึ่งจะทำให้ท้องถิ่นดำเนินกิจการของตนเองได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

4.1.5 มีขอบเขตปกครองที่ชัดเจน และเหมาะสม การกำหนดเขตการปกครองท้องถิ่นแน่นอนชัดเจน มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์

4.1.6 หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจจัดหาเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนเอง

4.1.7 หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบังคับ เป็นกฎหมายของท้องถิ่น เพื่อใช้ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายของท้องถิ่นและ เพื่อความสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นแต่ไม่ขัดต่อกฎหมายของรัฐ

4.1.8 การควบคุมของรัฐบาล ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับส่วนกลาง เป็นไปลักษณะของการควบคุมดูแล ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและ เพื่อความมั่นคงของประชาชน

4.2 การปกครองท้องถิ่นประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ อย่างน้อย 8 ประการ ดังนี้ (อุทัย หิรัญโต. 2543 : 22)

4.2.1 การปกครองท้องถิ่นมีสถานะตามกฎหมาย กล่าวคือ ต้องมีการกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะการกำหนดการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญเป็นการแสดงว่าประเทศนั้นๆ มีนโยบายในการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

4.2.2 การปกครองท้องถิ่นต้องมีพื้นที่หรือมีการกำหนดพื้นที่เป็นของตนเอง ซึ่งเป็นการกำหนดโดยรัฐบาลกลาง แต่ละพื้นที่มีอาณาเขตที่ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการพัฒนาและการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.2.3 การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม การกำหนดอำนาจหน้าที่นั้นจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายการเมืองการปกครองของประเทศเป็นหลัก

4.2.4 การปกครองท้องถิ่นต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น

4.2.5 การปกครองท้องถิ่นต้องมีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน

เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

4.2.6 การปกครองท้องถิ่นต้องมีอิสระในการปกครองตนเอง สามารถได้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง และ ไม่อยู่ในสายบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ

4.2.7 การปกครองท้องถิ่นต้องมีงบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตกฎหมาย เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น

4.2.8 การปกครองท้องถิ่น เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังต้องอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชนโดยรวม

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 ประการ กล่าวคือ ต้องมีสถานะตามกฎหมายมีพื้นที่อาณาเขตชัดเจนมีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหาร มีอิสระในการปกครองตนเอง มีงบประมาณของตนเอง ประการสำคัญคือจะต้องไม่เป็นอิสระเบ็ดเสร็จเด็ดขาดจากการปกครองของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม

จากการวิจัยขององค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบตนเองมีความเป็นอิสระมีงบประมาณ และสามารถจัดสรรงบประมาณเองได้ โดยที่รัฐมีการควบคุมเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

5. การปกครองท้องถิ่นกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย

การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการปกครองในระดับพื้นฐาน และเป็นการปกครองประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้ (พีระ ประยูรต์วงศ์. 2540 : 92 - 95)

5.1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

5.2 ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

5.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระ ในการกำหนด นโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ที่เป็น ของตนเองโดยเฉพาะ

5.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่น และคณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้

5.4.1 สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง

5.4.2 คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นของสภาท้องถิ่น

5.4.3 การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหาร ท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงของประชาชนให้วิธีออกเสียงลงคะแนน โดยตรงและลับ

5.4.4 สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งมี ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมิได้

5.4.5 คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น จะเป็นข้าราชการซึ่งมี ตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ ข้าราชการส่วนท้องถิ่นมิได้

5.4.6 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

5.5 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีจำนวนไม่น้อยกว่า สามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปให้ สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ

5.6 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด มีจำนวนไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ ประชานสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ หลักเกณฑ์และ วิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

5.7 การแต่งตั้งและการให้พนักงาน และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น และต้อง

ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นก่อน รวมทั้งการ โอนย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน และลงโทษพนักงาน และลูกจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

5.8 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

5.9 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติ ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

5.9.1 การจัดการ การบำรุงรักษาและการให้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

5.9.2 การเข้าไปมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่ เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่ของตน

5.9.3 การมีส่วนร่วมในพิจารณา เพื่อริเริ่ม โครงการหรือกิจกรรมใด นอกเขตพื้นที่ ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

สรุป การปกครองท้องถิ่น ถือเป็นรากฐานสำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะมีการให้โอกาสกับประชาชนในท้องถิ่นได้ปกครองตนเอง แก้ปัญหาของตนเองควบคุมการปฏิบัติงานเอง ซึ่งจะให้ประชาชนเกิดความรัก และความหวงแหนท้องถิ่น และมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาท้องถิ่น ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่เริ่มจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2499 และมีการปรับปรุงแก้ไขโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. 2511 (ฉบับที่ 2) องค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมทั้งตำบลในส่วนที่อยู่นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล โดยมีหน้าที่สร้างความเจริญให้กับพื้นที่เช่นเดียวกับเทศบาลและสุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นนิติบุคคล มีงบประมาณ ทรัพย์สินและเจ้าหน้าที่ของตนเอง มีรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดเป็นของตนเอง และมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการในเขตพื้นที่ของตน โดยอิสระ ต่อมาในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ให้ยุบเลิก องค์การบริหาร

ส่วนตำบลทั้งหมดที่ได้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายข้างต้น และให้โอนทรัพย์สิน หนี้สินและสิทธิต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไปเป็นของจังหวัดที่ตำบลนั้นอยู่ในท้องที่ และได้มีการจัดระเบียบบริหารของตำบลโดยให้มีสภาตำบลซึ่งไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลทำหน้าที่ช่วยเหลือกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาท้องที่ การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ชนบททั้งหมดไปตั้งแต่บัดนั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำแหน่งแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท
2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้มีการเสนอขอปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในประเด็นต่างๆ ทั้งโครงสร้างที่มาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะนำเสนอให้เห็นทั้งโครงสร้าง องค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายเดิมและในส่วนที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับการแก้ไขใหม่พร้อมๆ กันไป

พ.ศ. 2546 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ แก้ไขชื่อเรียกบุคคลและคำศัพท์กฎหมายที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจากประชาชนโดยตรง

พ.ศ. 2552 รัฐบาลได้เสนอขอปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2552 โดยเนื้อหาได้แก้ไขในประเด็นเดียว คือ ยกเลิกบทบัญญัติที่ห้ามผู้บริหารท้องถิ่นดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ ซึ่งมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน 2552

2. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลแบบเดิม

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

2.1 สมาชิกโดยตำแหน่ง ได้แก่

2.1.1 กำนัน

2.1.2 ผู้ใหญ่บ้าน

2.1.3 แพทย์ประจำตำบล

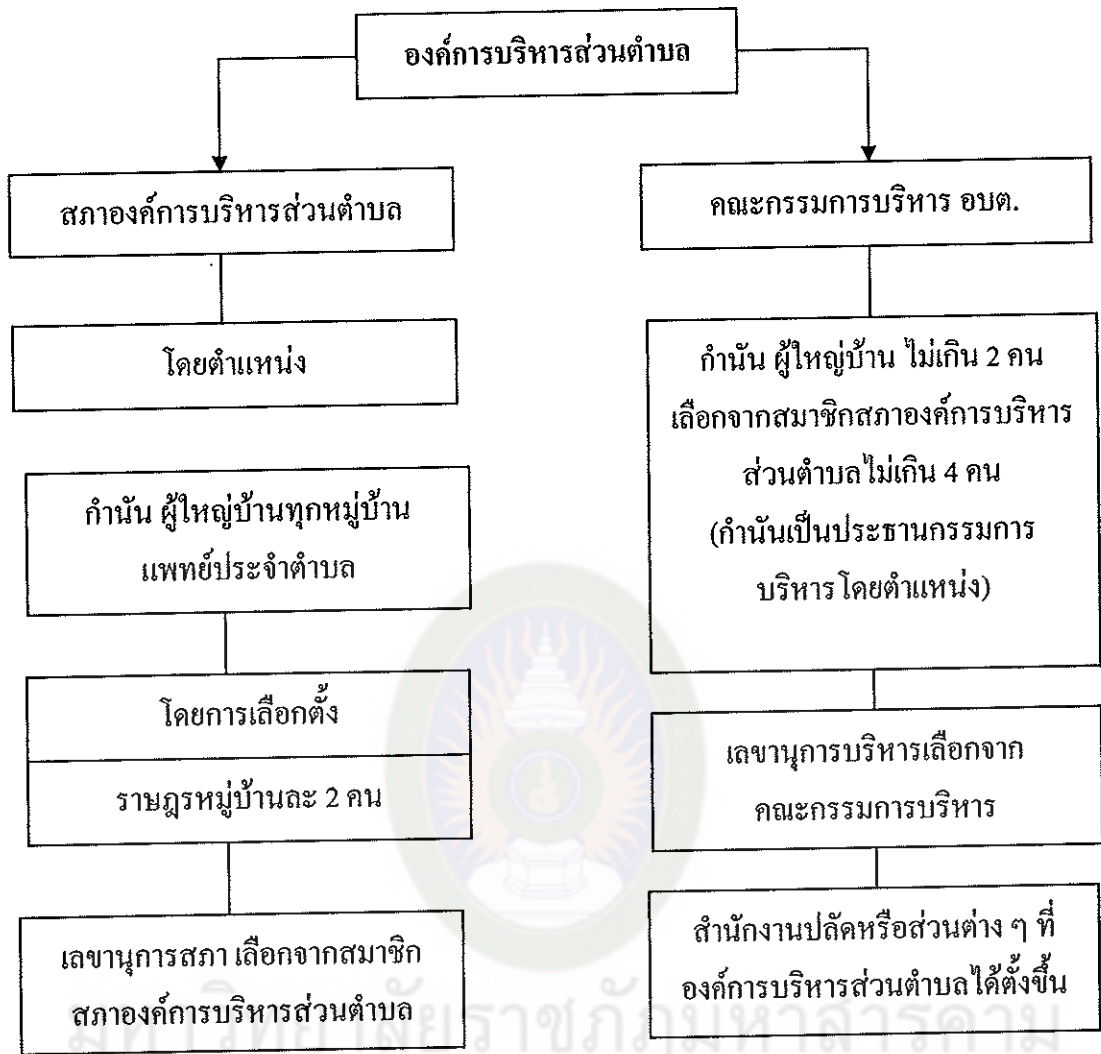
2.2 สมาชิกโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ สมาชิกที่ได้รับเลือกจากรายหมู่บ้านละ 2 คน โดยอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาองค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีประธานสภา และรองประธานสภาคนหนึ่งเลือกจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยนายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งตามมติของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นอกจากนั้นให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล เลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งเป็นเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

3.1 โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบไปด้วยสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 1 หมู่บ้านให้มีสมาชิก 6 คน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกได้หมู่บ้านละ 3 คน องค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้าน 2 คน

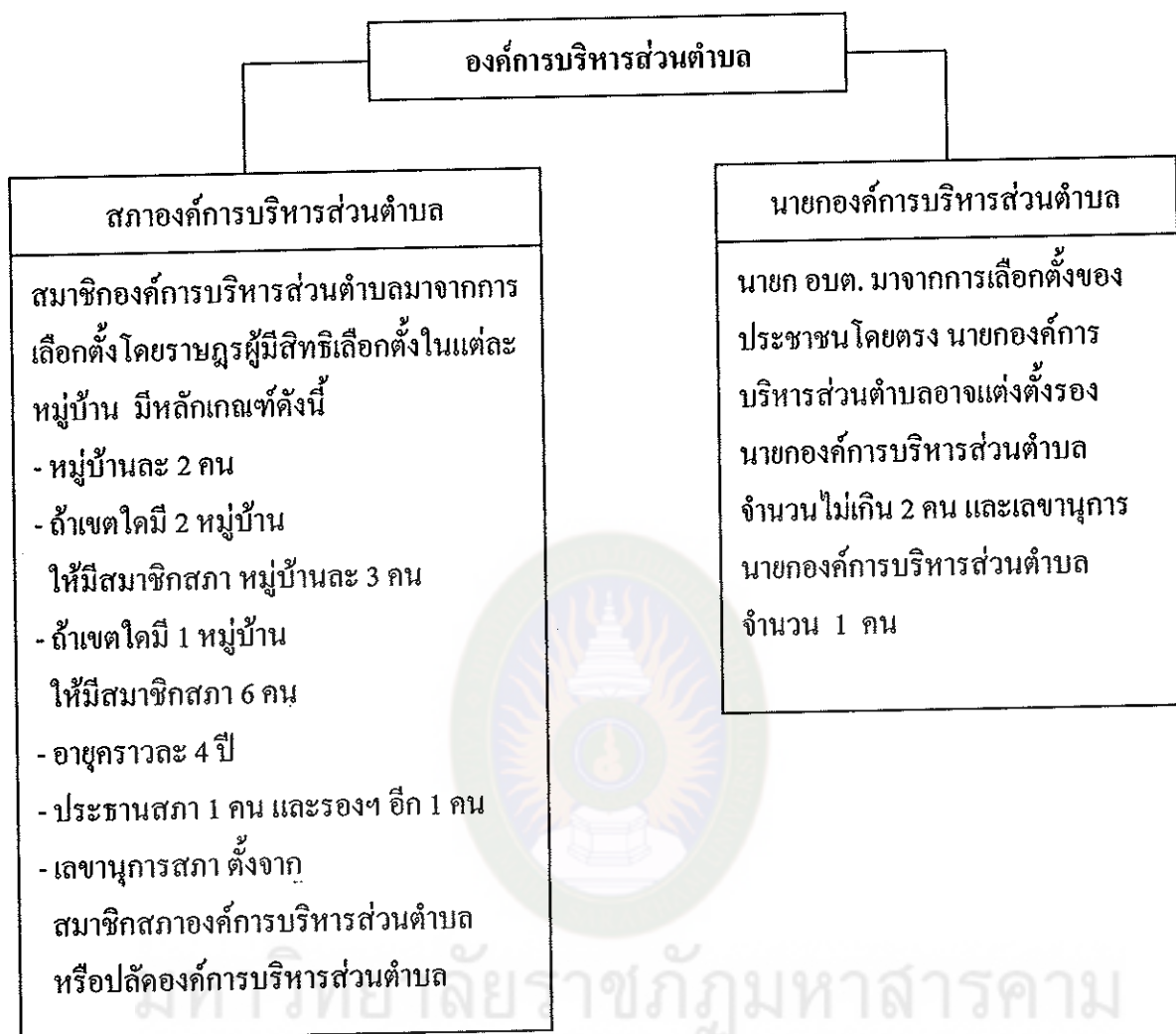
3.2 โครงสร้างฝ่ายบริหารประกอบด้วย ประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหาร 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้เลือกแล้วเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้งและให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเลขานุการ คณะกรรมการบริหาร (เดิมประกอบด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไม่เกิน 2 คนและสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้งไม่เกิน 4 คน) ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (โครงสร้างเดิม)

4. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลใหม่เกิดจากการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลพ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ดังแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล (โครงสร้างปัจจุบัน)

5. อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2542 กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

5.1 หน้าที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

5.2 หน้าที่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องกระทำในเขต อบต. ดังนี้

- 5.2.1 จัดให้มีบำรุงรักษาทั้งทางน้ำและทางบก
- 5.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้ง
กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 5.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- 5.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 5.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- 5.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 5.2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดี
งานของท้องถิ่น
- 5.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ
หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร
- 5.3 หน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจพิจารณากระทำได้ หรืออาจจัดทำใน
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล คือ
- 5.3.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
- 5.3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 5.3.3 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 5.3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและ
สวนสาธารณะ
- 5.3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- 5.3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- 5.3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- 5.3.8 การคุ้มครองดูแลรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- 5.3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 5.3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบหรือท่าข้าม
- 5.3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- 5.3.12 การท่องเที่ยว
- 5.3.12 การผังเมือง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

นักวิชาการได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ในหลายทัศนะ ดังนี้

กฤษณี มหาวิรุฬห์ (2531 : 38) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริงแต่ขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคคลจะแสดงออกได้ง่ายโดยการแสดงเหตุผลสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปรความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น ความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน สภาพแวดล้อม ฯลฯ

จิราญ ทรัพย์สิน (2540 : 16) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่าความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะเรียนรู้ตลอดจน สามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นในลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้

จากการคิดเห็นที่ได้ประมวลจากหลายๆ ท่าน การแสดงออกซึ่งความรู้สึกเกิดจากการเรียนรู้ ตลอดจนความสารถในการประเมินสถานการณ์ อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย อาจเกิดจากการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ หรือความรู้ ความสามารถ

2. ปัจจัยของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไป ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้นๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็นไว้พอสรุปได้ ดังนี้ (ปรีดา ชิตทรงสวัสดิ์. 2538 : 26 ; อ่างถึงใน อุทิศ แก้วขาว. 2543 : 13)

2.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย จากการศึกษ พบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลกระทบต่อการศึกษา ทักษะคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้นๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลความคิดเห็นและทัศนคติของบุคคล

2.2 ประสบการณ์ของบุคคล โดยตรง คือ บุคคลได้รับความรู้สึกและความคิดต่างๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่างๆ โดยตนเองทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

2.3 อิทธิพลตากครอบคร้ว เป็นปัจจัยบุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมจากพ่อแม่และครอบคร้ว

จากแนวความคิดเห็นดังกล่าวจะเห็นว่าบุคคลได้ให้แนวคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น มีลักษณะคล้ายคลึง และไปในทำนองเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้ความคิดเห็นของบุคคลแตกต่างกันออกไป เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมจะได้รับมาลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งปัจจัยด้านคุณสมบัติประจำตัว หรือปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ และสั่งสมจนหลายเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล

3. การวัดความคิดเห็น

การที่จะทราบความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งนั้น จะต้องม็เครื่องมือที่เชื่อถือได้ ในการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดว่า มาตรวัด เจตคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมที่ใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี คือ (วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. 2545 : 102-117)

3.1 วิธีแบบสเกลวัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ชัยน-จีเกียง เป็นต้น

3.2 วิธีเคิร์ทสเกล (Likert Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ แลให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +10 -1 -2 ตามลำดับ

3.3 วิธีกัทแมนสเกล (Guttman Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับของทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกัน ได้อย่างต่ำสุดและสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความคิดเห็น

3.4 วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็น ปริมาตร แล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างเท่ากัน

จากที่ได้ประมวลจากความคิดเห็นของหลายๆ ท่าน สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นได้รับรวมไปถึงการประเมินค่าเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็น

ด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อม การติดต่อกับภายนอก การเข้าไปเป็นสมาชิกในกลุ่ม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

1. ความหมายการพัฒนา

มีผู้ให้ความหมายของ “การพัฒนา” ไว้หลากหลาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 779) อธิบายว่า “การพัฒนา” หมายถึง ทำให้เจริญ

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา (2522 : 5) อธิบายว่า การพัฒนาว่าเป็นขบวนการทางสังคมโดยประชาชนในสังคมมีส่วนร่วมในการวางแผนและปฏิบัติการก่อตั้งกลุ่ม และวางแผนในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการช่วยเหลือจากองค์การรัฐบาล

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2525 : 152) ให้ความหมาย ของการพัฒนาว่าหมายถึง วิธีการทำงานให้เกิดผลสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 11) ได้ให้ความหมายของ การพัฒนาว่าหมายถึง การทำให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยบุคคลหรือกลุ่มคน

จากคำนิยามของการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาหมายถึง กิจกรรม ที่บุคคล คณะบุคคล องค์กร ซึ่งอาจเป็นองค์กรเอกชนหรือองค์กรของรัฐมุ่งกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายที่ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ให้ดียิ่งขึ้น กิจกรรมดังกล่าวต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

2.1 องค์การสหประชาชาติได้ให้แนวคิด ในหลักการดำเนินงานด้านการพัฒนาชุมชน 10 ประการ ดังนี้ (ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534 : 11-14)

2.1.1 โครงการดำเนินงานพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับความต้องการอันแท้จริงของประชาชนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2.1.2 โครงการพัฒนาจะต้องเป็นโครงการเอนกประสงค์ คือ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน หรือปรับปรุงความสุข ความเจริญได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2.1.3 การพัฒนาจะต้องเริ่มดำเนินการ เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนไปพร้อมๆ กับการดำเนินงาน

2.1.4 ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการสร้างพลังชุมชนและจัดรูปสถาบัน หรือหน่วยงานปกครอง หน่วยงานบริการของประชาชนขึ้น

2.1.5 ต้องแสวงหาผู้นำในท้องถิ่นและพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่น ตามลักษณะของกิจกรรมและความจำเป็น

2.1.6 ต้องยอมเปิด โอกาสให้สตรีและเยาวชนได้เข้ามามีบทบาทร่วมพัฒนา มากที่สุดเพราะสตรีมีบทบาทต่อการขยายตัวของงานและแนวคิดต่างๆ ส่วนเยาวชนนั้นจะสามารถเป็นกำลังรับช่วง ได้เป็นอย่างดี

2.1.7 รัฐบาลจะต้องจัดบริการไว้ให้พร้อม เพื่อคอยเสริมงานของประชาชน และเป็นหลักประกันความสำเร็จของงานและเป็นกำลังใจของผู้ปฏิบัติ

2.1.8 มีการวางแผนเพื่อการพัฒนาอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่นรวมทั้งการจัดบริการงานในทุกๆระดับ จะต้องมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

2.1.9 ในการดำเนินงานพัฒนานั้น ควรสนับสนุนให้องค์การเอกชน องค์กรอาสาสมัครต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และนานาชาติได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วย

2.1.10 ในการวางแผนเพื่อพัฒนานั้น ต้องมีการวางแผนดำเนินงานให้เกิดความเจริญพร้อมๆ กัน ไปทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความเจริญ ให้ได้ระดับกันทุกส่วนของประเทศ

2.2 แนวคิดที่เป็นแนวทางที่นำการเปลี่ยนแปลงต้องยึดถือในการพัฒนา ดังนี้ (ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534 : 37-39)

2.2.1 ละทิ้งนิสัยและความรู้สึกต่างๆ ที่คิดว่าตนเป็นผู้ปกครอง ผู้คุ้มครอง ผู้เหนือกว่าประชาชนด้วยประการทั้งปวง

2.2.2 เรียนรู้ขนบธรรมเนียมในหมู่บ้านที่ตนเข้าไปทำงาน

2.2.3 พยายามเข้าใจในสิ่งที่ชาวบ้านทำและวิธีการที่ชาวบ้านเขาทำกัน

2.2.4 เลือกดำเนินการที่ริเริ่มด้วยความระมัดระวังยิ่ง ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความผิดพลาดและการสร้างภาพพจน์ที่ดี

2.2.5 เริ่มดำเนินงานกับชาวบ้านในระดับที่จะได้รับความสำเร็จก่อน

- 2.2.6 เลือกดำเนินกิจกรรมที่ชาวบ้านสนใจ
- 2.2.7 ไม่หวังผลมากเกินไป จงเริ่มต้นด้วยโครงการง่ายๆ และที่สามารถเห็นผลได้อย่างชัดเจนในระยะเวลาอันสั้น
- 2.2.8 ทำให้ชาวบ้านรู้สึกว่าตนสามารถปรับปรุงสถานการณ์ของชาวบ้านได้
- 2.2.9 นำความเป็นอยู่ นิัยธรรมชาติของประชาชนในชุมชนมาใช้ให้ได้ผลมากที่สุด
- 2.2.10 มีความพอใจที่จะเริ่มด้วยงานเล็กๆ ก่อน
- 2.2.11 การดำเนินงานควรคิดในแง่เศรษฐกิจ สังคมที่อาจเป็นไปได้ไม่ใช่ในแง่ของอุดมคติ
- 2.2.12 สนใจและมุ่งดำเนินงานโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและขยายให้กว้างออกไป
- 2.2.13 ดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนในโครงการ
- 2.2.14 ใช้สถาบันต่างๆ และผู้นำที่อยู่ในหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์
- 2.2.15 สังกัดชาวบ้านเสมอ เพื่อปรับตัวให้เข้ากันได้
- 2.2.16 ทำให้ชาวบ้านเกิดความรู้ในการรับผิดชอบให้เร็วที่สุด
- 2.2.17 เข้าไปติดต่อกับชาวบ้านในฐานะที่เท่าเทียมกัน
- 2.2.18 คบหาสมาคมกับชาวบ้านเสมอ
- 2.2.19 สำรองมูลเหตุจูงใจของตนเองก่อนที่จะแนะนำอะไรๆ ในหมู่บ้าน
- 2.2.20 ระลึกไว้เสมอว่าชาวบ้านทุกคนในหมู่บ้านเป็นบุคคลสำคัญ
- 2.2.21 ปฏิบัติอยู่หลังฉากเสมอ
- 2.2.22 พยายามหลีกเลี่ยงอย่าให้เกิดฝ่ายตรงข้ามขึ้นในการปฏิบัติงาน
- 2.2.23 ควรเรียกค่าบริการเฉพาะส่วนที่จำเป็น
- 2.2.24 งานพัฒนาจะให้ผลสมปรารถนา ถ้าหากชาวบ้านในหมู่บ้านเติบโตขึ้นมาจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อสร้างชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนานั้นต้องตระหนักอยู่เสมอว่าทุกขั้นตอนของการทำงานจะต้องเป็นไป เพื่อสร้างสรรค์โดยเปิดโอกาสและให้อิสระแก่คนในชุมชนที่จะใช้ศักยภาพของตน เพื่อสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง มีอำนาจตัดสินใจเต็มที่ไม่ต้องคอยให้ผู้อื่นสั่งการ ไม่ให้ยื่นความช่วยเหลือเกินความจำเป็นอีกต่อไป และการพัฒนานั้นยึดหลักช่วยกันคิดช่วยกันทำ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ บนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

เพื่อให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มากที่สุด โดยการดำเนินเป็นไปในลักษณะผสมผสาน เพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในทุกด้านอย่างสมดุล ซึ่งต้องอาศัยการประสานงาน เพื่อสร้างความร่วมมือจากหลายฝ่ายจึงจะได้ผลดี

การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง

1. ความหมายของการวางแผน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผน หมายถึง เทคนิคของการมองล่วงหน้าอย่างเป็นระเบียบเป็นการพยากรณ์การปฏิบัติงานในอนาคตว่า ต้องทำอะไร ทำเมื่อไร ทำที่ไหน เพื่อให้งานสำเร็จตามความประสงค์ เพื่อบรรเทาความเครียด ในการใช้สมองน้อยลงในขณะปฏิบัติงาน แผนงานที่ดีย่อมเน้นถึงการป้องกัน มิให้มีการล่าช้า มากกว่าการแก้ไขในภายหลัง เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความยุ่งยากหรืออุปสรรคที่จะพึงมี พร้อมทั้งกำหนดวิธีการแก้ไขไว้พร้อมเสร็จ ในการวางแผนงานจะต้องวางแผนทางและวิธีปฏิบัติ ไว้ให้พร้อมตลอดจนการกำหนดว่าขั้นใดบ้างที่จะบังเกิดผลตามต้องการและงานชิ้นต่างๆ ที่ควรปฏิบัติก่อนหลัง ส่วนมากการวางแผนที่ได้ผลดีนั้น เป็นแผนงานที่จะต้องสามารถจัดจัดทำ แก้ไขได้ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงจัดทำอยู่ เป็นนิจ (กรมการปกครอง. 2543 : 1)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546 : 2) กระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนเป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อม โยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต (Where we are to where we want to go) เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการทาง สถิติปัญญาที่พิจารณา กำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และ การคาดคะเนอย่างใช้ดุลยพินิจ การวางแผนจึงมีความเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ ต่างๆ ในอนาคตและตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยผ่านกระบวนการคิดก่อนทำ ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การวางแผน คือ ความพยายามที่เป็นระบบ (Systematic attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้องค์การบรรลุผลที่ปรารถนา

จากการศึกษาความหมายของการวางแผนสามารถสรุปได้ว่าการวางแผน หมายถึง กระบวนการในการกำหนดทิศทางในอนาคต เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุผลในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การวางแผนจึงถือเป็น หัวใจ ของการบริหาร

2. ความสำคัญของการวางแผน

ความสำคัญของการวางแผนที่มีต่อการบริหารงานอาจสรุปได้ ดังนี้ (กองราชการส่วนตำบล. 2543 : 2)

2.1 เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหา ความต้องการของประชาชนในสังคมนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวและเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อมอื่น ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เป็นต้น

2.2 ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์กร ทั้งนี้ เนื่องจากปรัชญาของการวางแผนยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลง จัดทำ ไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดร จึงทำให้มีการยอมรับแนวคิดเชิงระบบ (System approach) เข้ามาใช้ในองค์กรยุคปัจจุบัน

2.3 ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา ทั้งนี้ เพราะการวางแผนเป็นงานที่ต้องการกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์กร ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการเป็นไปด้วยความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

2.4 เป็นการลดความสูญเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนเพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์กรที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์กรให้มีความเหมาะสมกับลักษณะงานมากยิ่งขึ้น เป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

2.5 ทำให้เกิดความเข้มแข็งในการดำเนินงานเนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ และงานศึกษาต่างๆ มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์กรที่ดำเนินอยู่

จากการศึกษาความสำคัญของการวางแผนสรุปได้ว่าไม่มีองค์กรใดที่ประสบความสำเร็จได้ โดยปราศจากการวางแผน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นภารกิจอันดับแรกที่มีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารจัดการที่ดี ทำให้การดำเนินงานบรรลุจุดมุ่งหมายเป็นการประหยัด ลดความไม่แน่นอน ใช้เป็นเกณฑ์ในการควบคุม ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์ พัฒนาแรงจูงใจ พัฒนาการแข่งขัน และทำให้เกิดการประสานที่ดี

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง

1. ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง ได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 40 ซึ่งกำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล ได้โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง ได้รับการจัดตั้ง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 16 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2539 ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2539 โดยมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (กองราชการส่วนตำบล. 2543 : 9-12)

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งอยู่ทิศตะวันตกของอำเภอเกษตรวิสัย ห่างจากตัวอำเภอประมาณ 13 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลใกล้เคียงอื่นๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเขตตำบลอีง่อง ตำบลคู่น้อย อำเภอจตุรพักตรพิมาน
ทิศใต้	ติดต่อกับเขตตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับเขตตำบลเหล่าหลวง ตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับเขตตำบลบ้านฝาง อำเภอเกษตรวิสัย

3. พื้นที่และประชากร

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่างมีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 48.29 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 30,181 ไร่ มีหมู่บ้านในเขตพื้นที่จำนวน 14 หมู่บ้านจำแนกเป็นชาย 2,734 คน และหญิง 2,629 คน และมีจำนวนครัวเรือน จำนวน 1,295 ครัวเรือน แบ่งการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ชื่อหมู่บ้านและที่ตั้งของหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โนนสว่าง

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	ที่ตั้งหมู่ที่ / อบต.โนนสว่าง	หมายเหตุ
1	หนองแคน	1	
2	ส้มโอง	2	
3	เขวใหญ่	3	
4	คำ	4	
5	โนนสว่าง	5	
6	สองห้อง	6	
7	โนนศรีทอง	7	
8	อาราง	8	
9	เขวน้อย	9	
10	เขวคำ	10	
11	หนองสิม	11	
12	ใหม่พัฒนา	12	
13	สระพังทอง	13	
14	ราษฎร์สามัคคี	14	

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง. 2552 : 5

5. โครงสร้างการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในและการจัดระบบงาน เพื่อรองรับภารกิจตามอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ให้สามารถแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้แบ่งส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง เป็น 3 ส่วน ดังนี้

5.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

5.1.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ ดังนี้

1) ควบคุมตรวจสอบการทำงานและแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานต่างๆ ของพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างของสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง

2) ควบคุมดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของ
พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนอื่นๆ

3) ควบคุมดูแลและรับผิดชอบงานสวัสดิการของพนักงานส่วนตำบล
และลูกจ้าง

4) งานพัฒนาบุคลากร เช่น การฝึกอบรม การประชุม / สัมมนา
พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

5) งานการพาณิชย์ งานรัฐพิธีและงานประชาสัมพันธ์

5.1.2 งานการเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

1) งานบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง
2) งานบรรจุแต่งตั้ง โอน (ย้าย) เลื่อนระดับ
3) งานการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก และการคัดเลือก
4) งานทะเบียนประวัติ และบัตรประวัติสมาชิก อบต. พนักงาน
ส่วนตำบล และพนักงานจ้าง

5) งานปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล

6) งานประเมินผลปฏิบัติงานประจำปี

7) งานขออนุมัติปรับปรุงตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

8) งานพัฒนาบุคลากร เช่น ฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน

การศึกษาต่อ การขอรับทุนการศึกษา

9) งานการพิจารณาเงินเดือนพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง
การให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ

10) งานสวัสดิการพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง

11) งานการลาประจำปี และการลาอื่นๆ

12) งานจัดทำแผนอัตรากำลัง 3 ปี ของพนักงานส่วนตำบล และแผน
อัตรากำลัง 4 ปี ของพนักงานจ้าง

13) งานเกี่ยวกับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเครื่องราช
ต่างๆ ของพนักงานส่วนตำบล

14) งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

5.1.3 งานธุรการ มีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

1) ปฏิบัติงานธุรการและงานสารบรรณ ร่างหนังสือ ได้ตอบหนังสือ
และนำเรื่องเสนอผู้บริหาร

2) ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และจัดทำรายงานการประชุมขององค์การบริหารส่วนตำบล

3) งานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

4) งานจัดทำคำสั่งและประกาศขององค์การบริหารส่วนตำบล

5) งานรับเรื่องราวร้องทุกข์และร้องเรียน

6) งานแจ้งมติ ก.อบต. ให้ฝ่ายต่างๆ ทราบ

7) งานดูแลรักษา จัดเตรียมสถานที่และให้บริการเรื่องสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ การติดต่ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ

5.1.4 งานนโยบายและแผน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1) รวบรวมวิเคราะห์และให้บริการข้อมูลสถิติที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการวางแผนและการประเมินผลตามแผนทุกระดับ

2) งานจัดเตรียมเอกสารที่ใช้ในการประกอบพิจารณาวางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานที่องค์กรเกี่ยวข้อง

3) งานวิเคราะห์และพยากรณ์การเจริญเติบโตของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และความพอเพียงของบริการสาธารณูปโภคหลัก

4) งานวิเคราะห์และคาดคะเน รายได้ – รายจ่าย ขององค์การบริหารส่วนตำบลในอนาคต

6) งานจัดทำและเรียบเรียงแผนพัฒนา การกำหนดเค้าโครงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ปี และแผนพัฒนาสามปี

7) งานวิเคราะห์ความเหมาะสมของ โครงการ เพื่อสนองหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง

8) งานประสานกับหน่วยงานในองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานอื่นที่เสนอบริการสาธารณูปโภคในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล และหน่วยงานใกล้เคียง เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผลงานตามแผน

9) งานจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

5.1.5 งานสวัสดิการสังคม และการเกษตรมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านภายใต้การกำกับตรวจสอบบ้าง เป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้น ปฏิบัติงานที่ยากพอสมควรเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน โดยปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

1) สํารวจข้อมูลเบื้องต้นในเขตพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อจัดทำแผนงาน
ดำเนินการและสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของประชาชนประเภทต่างๆ

2) แสวงหาผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้นำและที่ปรึกษากลุ่มในการพัฒนา
หมู่บ้าน

3) ดูแลส่งเสริมประชาชนให้มีความสนใจ ความเข้าใจ และความคิด
ริเริ่มในการพัฒนาหมู่บ้านในท้องถิ่นของตน ร่วมทำงานพัฒนากับประชาชน ในท้องถิ่นอย่าง
ใกล้ชิด

4) ให้คำแนะนำและฝึกอบรมประชาชนในท้องถิ่นตามวิธีการและ
หลักการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้ต่อครอบครัวในด้านการเกษตรและ
อุตสาหกรรมในครัวเรือน

5) อำนวยความสะดวกและประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
เพื่อช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นทุกด้าน ติดตามผลงานและจัดทำรายงานต่างๆ

6) งานสวัสดิการหมู่บ้านและสังคม

7) งานเบี้ยยังชีพคนชรา คนพิการและผู้ป่วยเอดส์

8) งานจัดเก็บข้อมูลบุคคล

9) งานข้อมูลท้องถิ่น

10) งานข้อมูล จปฐ. กชช. 2 ค

5.1.6 งานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีหน้าที่และความรับผิดชอบ
ปฏิบัติงานต่างๆ ดังนี้

1) ปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากมากเกี่ยวกับวิชาการศึกษา โดยไม่
จำเป็นต้องมีผู้กำกับตรวจสอบหรือภายใต้การกำกับตรวจสอบบ้าง

2) ทำหน้าที่ช่วยศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษา และ
การจัดบริการส่งเสริมการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

3) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการกำลังคน หลักสูตรแบบเรียน
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ศิลปวัฒนธรรมตลอดจนความต้องการด้านการใช้
เทคโนโลยีทางการศึกษา

4) จัดประชุมอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษา
และอาชีพเผยแพร่การศึกษา เช่น ออกรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ การเขียนบทความจัดทำ
วารสารหรือเอกสารต่างๆ เป็นต้น

5) งานอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นงานส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

6) งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7) งานสำรวจความต้องการและสนับสนุนสถานศึกษา

8) งานการศึกษาอกระบบ

9) งานกิจกรรมเด็กและเยาวชน

5.2 ส่วนโยธา บริหารงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง ซึ่งมีหน้าที่

ความรับผิดชอบความยากและคุณภาพของงานสูงมาก ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารงานช่าง ปฏิบัติงานเกี่ยวกับบริหารงานออกแบบและก่อสร้างในลักษณะผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีความสามารถและความชำนาญและปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น งานก่อสร้างและบูรณะถนน งานก่อสร้างและบูรณะสะพานและ โครงการพิเศษ งานระบบข้อมูลและแผนที่ เส้นทางคมนาคม งานบำรุงรักษาเครื่องจักรและยานพาหนะ งานสำรวจและแผนที่ งานวางผังพัฒนาเมือง งานจัดรูปที่ดินและฟื้นฟูเมือง

5.3 ส่วนการคลัง บริหารงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง มีหน้าที่

พิจารณา ศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจและดำเนินการปฏิบัติงานบริหารงานคลังที่ต้องใช้ความชำนาญ โดยตรวจสอบการจัดการต่างๆ เกี่ยวกับงานคลังหลายด้าน เช่น งานการคลัง งานการเงินและบัญชี งานจัดเก็บรายได้งานรวบรวมสถิติและวิเคราะห์งบประมาณ งานพัสดุ งานธุรการ งานจัดการเงินกู้ งานจัดระบบงาน งานบุคคล งานตรวจสอบรับรองความถูกต้องเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน งานรับรองสิทธิการเบิกเงินงบประมาณ การควบคุมการปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาทรัพย์สินที่มีค่า และหลักฐานแทนตัวเงิน พิจารณาตรวจสอบรายงานการเงินต่างๆ รายงานการปฏิบัติงาน สรุปเหตุผลผลการปฏิบัติงาน พิจารณาวินิจฉัยผลการปฏิบัติงานซึ่งจะต้องวางแผนงานด้านต่างๆ ให้การปฏิบัติงานของส่วนการคลังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนควบคุมการตรวจสอบและประเมินผล การทำรายงานการประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณ พิจารณาปรับปรุงแก้ไขศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้รายจ่ายจริง เพื่อประกอบการพิจารณาวิเคราะห์ประมาณการรายรับรายจ่าย กำหนดรายจ่ายของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการชำระภาษีและค่าธรรมเนียมต่างๆ อย่างทั่วถึง ตรวจสอบการหลีกเลี่ยงภาษี แนะนำวิธีการปฏิบัติงาน พิจารณาเสนอแนะการเพิ่มแหล่งที่มาของรายได้ ควบคุมการตรวจสอบรายงานการเงินและบัญชีต่างๆ ตรวจสอบการเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์ การจัดซื้อจัดจ้าง เสนอข้อมูลทางด้านการคลัง เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน เป็นต้น การจัด

ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำ ตอบปัญหาชี้แจงเกี่ยวกับงานในหน้าที่ เข้าร่วมประชุมใน คณะกรรมการต่างๆ ตามที่ได้รับการแต่งตั้ง

6. การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง (2552 : 3-6) ได้จัดทำแผนพัฒนาพัฒนา สามปี (พ.ศ. 2552-2554) โดยยึดหลักเกณฑ์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำ แผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 โดยใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนา 6 ด้าน ดังนี้

6.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การพัฒนาด้านกายภาพ เกี่ยวกับสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่างๆ เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ และอำนวยความสะดวก ให้กับประชาชน

6.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับการสร้าง พัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทาง โบราณสถาน ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ตลอดจนส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดให้เป็นที่รู้จักทั่วไปของ นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

6.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การส่งเสริมสืบสานจารีตประเพณีศาสนาและวัฒนธรรม การพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม

6.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับกิจกรรม / โครงการด้านการประกอบอาชีพ การสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับประชาชน และรวมถึง การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

6.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การพัฒนา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด และ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การพัฒนาเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ฟื้นฟู สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความน่าอยู่ และมีความยั่งยืน

6.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น การรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาสามปี ซึ่งหมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี โดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

แผนพัฒนาสามปี คือ การนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามาสู่การปฏิบัติในระยะเวลาที่กำหนด ภายใน 3 ปี ซึ่งต่างจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาก็ตรงที่แผนยุทธศาสตร์การพัฒนานั้น ไม่ได้กำหนดระยะเวลาไว้ว่าอยู่ในช่วงเวลาเท่าใด ภายในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานั้นๆ นั้น มีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทางและภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งจะมีโครงการ / กิจกรรม ที่ต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ลักษณะของแผนพัฒนาสามปี

แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้วางแผนพัฒนาเป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยนำโครงการ / กิจกรรมจากแผนพัฒนาสามปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบและผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งพอสรุปลักษณะของแผนพัฒนาสามปีออกเป็นลักษณะกว้างๆ ดังนี้

- 1.1 เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
- 1.2 เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่จะดำเนินการ
- 1.3 เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการเป็นหัวระยะเวลาสามปี
- 1.4 เป็นเอกสารที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

2. วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

- 2.1 เพื่อแสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงและสอดคล้องกันระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและการจัดทำงบประมาณประจำปี
- 2.2 เพื่อแสดงแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปีที่มีความสอดคล้อง และสามารถสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนามีประสิทธิภาพ
- 2.3 เป็นการจัดเตรียมโครงการพัฒนาต่างๆ ให้อยู่ในลักษณะที่พร้อมจะบรรจุในเอกสารงบประมาณประจำปี และนำไปปฏิบัติได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ

การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนสว่าง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ยึดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดร้อยเอ็ด มาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนสามปี

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน

กระทรวงมหาดไทยได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การเป็นกรรมการหมู่บ้าน การปฏิบัติหน้าที่และการประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2551 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 กรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย กรรมการ 2 ประเภท ดังนี้

1.1.1 กรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่ง ประกอบด้วย

1) ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มบ้านตาม ประกาศของนายอำเภอและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองท้องถิ่น

2) ผู้นำกลุ่มหรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของสมาชิก ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งของทางราชการ ตามที่กระทรวงมหาดไทย ประกาศ

3) ผู้นำกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มกิจกรรมที่มาจากการรวมตัวกันของ สมาชิกหรือตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

3.1) เป็นกลุ่มที่มีสมาชิกไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

3.2) สมาชิกของกลุ่มไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง มีภูมิลำเนาในหมู่บ้าน

3.3) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมในหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง

มาแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน

3.4) เป็นกลุ่มที่มีกฎระเบียบที่กำหนดไว้ชัดเจน และต้องเกิดจาก สมาชิกร่วมกันกำหนดทั้งนี้ นายอำเภออาจพิจารณาขเว้นลักษณะตาม (1) ได้ ในกรณีที่ เห็นสมควร ให้นายอำเภอจัดทำประกาศจำนวนและรายชื่อของกลุ่มบ้านตามข้อ ในแต่ละ หมู่บ้านปิดประกาศให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ โดยในหมู่บ้านหนึ่งให้ประกอบด้วยบ้านเรือน จำนวนสิบห้าถึงยี่สิบหลังคาเรือน โดยประมาณ เว้นแต่ในกรณีจำเป็นรายอำเภอกำหนดให้มี จำนวนบ้านเรือนมากหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้นี้ก็ได้อ

ผู้นำกลุ่มบ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน ตามที่ผู้ใหญ่บ้านมอบหมายให้กลุ่ม เลือกสมาชิกของกลุ่มคนหนึ่งเป็นผู้แทนในคณะกรรมการ หมู่บ้าน โดยอาจเลือกจากผู้นำหรือสมาชิกที่กลุ่มเห็นสมควรก็ได้ผู้ได้รับเลือกตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกันผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้าน

การเป็นกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งของผู้นำกลุ่มในหมู่บ้าน สิ้นสุดลง เมื่อมีการเลือกผู้นำขึ้นใหม่

1.2 กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.2.1 การประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นายอำเภอ จัดทำประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประชุมเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ ปิดประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวัน ประชุม

1.2.2 ให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการ ทำหน้าที่ดำเนินการเลือก และให้นายอำเภอแต่งตั้งปลัดอำเภอ ประจำตำบล ข้าราชการในอำเภอหนึ่ง และกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอหนึ่งหนึ่งคนเป็นที่ ปรีกษาและทำหน้าที่สักขีพยานด้วย

1.2.3 ในการกำหนดจำนวนกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่จะพึงมี ในหมู่บ้านใด ให้ที่ประชุมราษฎรตามข้อ 1.2.1 เป็นผู้กำหนด

1.2.4 การเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอาจเลือกโดยวิธี เปิดเผยหรือวิธีลับก็ได้ตามที่ประชุมกำหนด

1.2.5 เมื่อที่ประชุมออกเสียงเลือกกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดจำนวนตามที่ประชุมกำหนดเป็นผู้ได้รับเลือกเป็น กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.6 กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่นายอำเภอ ได้มีประกาศแต่งตั้ง

1.2.7 ในกรณีที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง ถ้ากรรมการ หมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลืออยู่มีจำนวนไม่น้อยกว่าสองคน ให้กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิ เหลือเท่าจำนวนที่มีอยู่กรณีที่กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง จนเป็นเหตุให้กรรมการ หมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่มีจำนวนน้อยกว่าสองคน และกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลือมี วรรคการดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้นายอำเภอจัดให้มีการประชุมเลือก

กรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบว่างตำแหน่งว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

1.3 การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ประกอบด้วย

สาระสำคัญ ดังนี้

1.3.1 ให้คณะกรรมการเลือกรองประธานกรรมการหมู่บ้านจากกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งคนหนึ่ง และจากกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิอีกคนหนึ่ง โดยให้คณะกรรมการเลือกรองประธานคนใดคนหนึ่งเป็นรองประธานคนที่หนึ่งในกรณีที่หมู่บ้านใดมีเหตุผลและความจำเป็น คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของนายอำเภออาจกำหนดให้มีตำแหน่งรองประธานมากกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้รองประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยประธานมากกว่าที่กำหนดในวรรคหนึ่งก็ได้รองประธานกรรมการหมู่บ้านมีหน้าที่ช่วยประธานกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านมอบหมาย

1.3.2 ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านเลือกกรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นเลขานุการและให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหมู่บ้านคนหนึ่งเป็นเหรัญญิก

1.3.3 ให้ปลัดอำเภอประจำตำบล กำนัน นายกเทศมนตรีตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบล มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในตำบลนั้นนายอำเภออาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานของรัฐและบุคคลอื่นใดที่คณะกรรมการเห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการเพิ่มเติมก็ได้

1.3.4 ให้มีคณะทำงานด้านต่างๆ เพื่อช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการและผู้ใหญ่บ้าน อย่างน้อยให้มีคณะทำงานด้านอำนวยการ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยด้านพัฒนาหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข และด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนอกจากคณะทำงานตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของนายอำเภออาจแต่งตั้งคณะทำงานอื่นใดที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าจำเป็นและเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการเพิ่มเติมก็ได้

2. คณะทำงานด้านต่างๆ

คณะทำงานด้านต่างๆ ให้มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.1 คณะทำงานด้านอำนวยการ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการ การจัดการประชุม การรับจ่ายและเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของหมู่บ้าน การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน และติดตามการทำงานและคณะทำงานด้านต่างๆ การจัดทำรายงานผลการดำเนินการของ คณะกรรมการในรอบปีและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการ มอบหมาย

2.2 คณะทำงานด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการส่งเสริมอุดมการณ์และวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยให้แก่ ราษฎรในหมู่บ้าน การส่งเสริมดูแลให้ราษฎรปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับของ หมู่บ้าน การสร้างความเป็นธรรมและประนีประนอมข้อพิพาท การตรวจตรารักษาความสงบ เรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภายในหมู่บ้าน การคุ้มครองดูแลรักษา ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน การป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและภัยอันตราย ของหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.3 คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำ แผนพัฒนาหมู่บ้านประสานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านกับคณะทำงานด้าน ต่างๆ เพื่อดำเนินการหรือเสนอของงบประมาณจากภายนอก การรวบรวมและจัดทำข้อมูลต่างๆ ของหมู่บ้าน การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน และงานอื่นใดตามที่ประธาน กรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.4 คณะทำงานด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการ ดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน การพัฒนาและส่งเสริมการประกอบ อาชีพ การผลิตและการตลาด เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้กับราษฎรในหมู่บ้าน และงานอื่นใด ตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.5 คณะทำงานด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข มีหน้าที่เกี่ยวกับ การพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ การจัดสวัสดิการในหมู่บ้านและการสงเคราะห์ผู้ ยากจนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ การส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสาธารณสุขและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.6 คณะทำงานด้านการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการศึกษาศาสนา การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของหมู่บ้านและงานอื่นใดตามที่ประธานกรรมการหมู่บ้านหรือคณะกรรมการมอบหมาย

2.7 คณะทำงานด้านอำนวยการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการหมู่บ้านรองประธานกรรมการหมู่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าคณะทำงานด้านต่างๆ เลขานุการและเหรัญญิกเป็นคณะทำงาน โดยให้ประธานกรรมการหมู่บ้านและเลขานุการ เป็นหัวหน้าและเลขานุการคณะทำงาน

3. การประชุม

ให้คณะกรรมการประชุมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งการกำหนดวันเวลา ประชุม ให้ประธานกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุม โดยให้มีการประชุมภายในเจ็ดวันหลังจากการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่นายอำเภอเรียกประชุมสถานที่ประชุม ให้ใช้สถานที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควร ในการลงมติในเรื่องใดๆ ให้ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุมนั้น มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะกรรมการหมู่บ้านได้ และในกรณีที่มิมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมมีสิทธิออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

4. การควบคุมดูแล

ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของทางราชการและให้ปลัดอำเภอประจำตำบลเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอในตำบลที่รับผิดชอบ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้นายอำเภอและปลัดอำเภอประจำตำบล มีอำนาจเรียกกรรมการหมู่บ้านมาชี้แจงหรือให้ข้อเท็จจริง ตลอดจนเรียกรายงานและเอกสารใดๆ จากคณะกรรมการหมู่บ้านมาตรวจสอบก็ได้

ในกรณีที่ปลัดอำเภอประจำตำบลเห็นว่าคณะกรรมการหมู่บ้านปฏิบัติหน้าที่ในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หมู่บ้าน หรือเสียหายแก่ทางราชการ และปลัดอำเภอประจำตำบลได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนที่จะรอช้ามิได้ ให้ปลัดอำเภอประจำตำบลมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านหรือมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านเป็นการชั่วคราวไว้ตามที่เห็นสมควร

ได้ แล้วรีบรายงานนายอำเภอทราบภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ นายอำเภอวินิจฉัยตามที่เห็นสมควร โดยเร็วการกระทำของกรรมการหมู่บ้าน ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของปลัดประจำตำบลตามวรรคสามไม่มีผลผูกพันกับคณะกรรมการหมู่บ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำรณ สมบูรณ์รัตน์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาศักยภาพของหมู่บ้านในการพัฒนาเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ โครงสร้างพื้นฐานและช่องทางการสื่อสาร กระบวนการของหมู่บ้าน ภาวะผู้นำหมู่บ้าน ระบบความคิดเกี่ยวกับหมู่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสถาบัน สำนึกความเป็นหมู่บ้านและรูปแบบความร่วมมือของหมู่บ้าน พบว่า

1. โครงสร้างพื้นฐานและช่องทางการสื่อสารประสานสัมพันธ์กัน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสื่อสารที่เป็นทางการ ได้แก่ การประชุมของเทศบาล การประชุมของคณะกรรมการหมู่บ้านและการประชุมระหว่างหมู่บ้าน ส่วนการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการจะผ่านกลุ่มอาชีพ การจัดงานประเพณีและกลุ่มสวัสดิการที่มีอยู่ในหมู่บ้าน
2. กระบวนการของหมู่บ้าน หมู่บ้านที่มีความร่วมมือในการวางแผน ร่วมคิดร่วมแก้ปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นน้อย บทบาทในการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาเป็นของผู้นำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านกิจกรรมที่พบประชาชนในการหมู่บ้านที่มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ได้แก่ กิจกรรมประเภทที่เกี่ยวข้องกับประเพณีที่เด่นชัด คือ งานประเพณีบุญบังไฟ
3. ภาวะผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการหมู่บ้านสามารถชักนำให้บุคคลได้มีส่วนร่วมคิดร่วมปฏิบัติและแก้ปัญหา เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านได้น้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำหมู่บ้านไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนและผู้นำไม่สามารถสนองตอบความต้องการของคนในหมู่บ้านได้แต่มีบางกิจกรรมที่ผู้นำสามารถขอความร่วมมือได้ เช่น กิจกรรมก้านประเพณีที่ผู้นำสามารถเชิญชวนให้บริจาคทรัพย์และสิ่งของ โดยผู้นำได้บริจาคทรัพย์และสิ่งของ โดยผู้นำได้บริจาคเป็นแบบอย่างแก่หมู่บ้าน
4. ระบบความคิดเกี่ยวกับหมู่บ้าน ประชาชนมีความรู้สึกรู้สึกมีจิตสำนึกในเรื่องต่างๆ ของหมู่บ้านว่าเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน โดยเห็นได้จากการจัดกลุ่มเสวนากันแบบไม่เป็นทางการ แต่การร่วมมือในการปฏิบัติยังมีข้อจำกัด
5. ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสถาบันมีความสัมพันธ์ที่ดี ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ นักพัฒนาหมู่บ้านที่ปรึกษาหมู่บ้าน คณะผู้บริหาร

จะเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ ในเรื่องอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่ต้องบริการสาธารณะ และการให้บริการเสริม เช่น เทศบาลเคลื่อนที่ เป็นต้น กรณีไม่เป็นทางการต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้นำหมู่บ้าน เช่น เป็นเครือญาติ ฐานเสียงหรือสมาชิกสภาเทศบาลเป็นคนในหมู่บ้านนั้น

6. ตำนึกความเป็นหมู่บ้านและรูปแบบในการร่วมมือของหมู่บ้านมีการร่วมบริจาคทรัพย์และร่วมมือในกิจกรรมของส่วนรวม แต่พบว่า กิจกรรมนั้นเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อเรื่องใกล้ตัว เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม แต่ภาวะปกติการลงมือปฏิบัติการร่วมคิดความคิด ร่วมพัฒนาจะมีเพียงผู้นำหมู่บ้านและกรรมการหมู่บ้านเป็นส่วนมาก

รัชพงษ์ แสนอินทรอำนาจ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยประสิทธิภาพของการระดมการวางแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการระดมการวางแผนพัฒนาตำบลของ อบต. ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง สภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านความรู้ความสามารถและความศรัทธาต่อประชาชนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยในการจัดองค์กรมีการจัดครบทุกแห่ง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากปัจจัยต่างๆ พบว่า ปัจจัยในด้านความรู้เกี่ยวกับขบวนการวางแผนพัฒนา ความสามารถในการระดมการวางแผนพัฒนาและศรัทธาต่อประชาชนในกระบวนการวางแผนพัฒนาของกรรมการบริหาร อบต. ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการระดมการวางแผนพัฒนาตำบล

บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยส่วนรวม เห็นว่า มีการดำเนินงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก และด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วิสา นราเทียม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการสาธารณะ ด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนเห็นว่า การบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานประเภทถนนลาดยางขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สายบ้านหนองจาน ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น รองลงมา ได้แก่ ด้านการประหยัดเวลาในการเดินทางด้านการแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็ว และด้านการตรงกับความต้องการของประชาชน

อรุณพล แก้วมนตรี (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านพัฒนาการเมืองและการบริหาร ด้านการพัฒนาสังคม โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านพัฒนาการเมืองและการบริหาร โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เด่นดวง สุนทรคี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 8 ด้าน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รองลงมาคือ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและ ที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และด้านการจัดให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิงและความเห็นของคณะกรรมการ ชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ แตกต่างกันต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม มีความคิดเห็นโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .0

ประมวล เกตรา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน โดยรวมมีการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน ต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า คณะกรรมการชุมชน ที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตร

วิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการชุมชน ที่มีอายุ 21 – 30 ปี มีความคิดเห็นในด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 กับทุกกลุ่มอายุ

สมมาศ โขชัยวัฒนากร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นสมาชิกสภาเทศบาลต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า

1. ความคิดเห็นสมาชิกสภาเทศบาลต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก รองลงมา คือ ด้านการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ด้านการรักษา ความสะอาดของถนนหรือทางเดิน และที่สาธารณะและการกำจัดขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล กำนันการป้องกันและระงับโรคติดต่อ และด้านการส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการรักษา ความสงบเรียบร้อยของประชาชน รองลงมาคือ ด้านการให้ราษฎรได้รับการศึกษาและอบรม และด้านให้มีเครื่องใช้การดับเพลิง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสมาชิกสภาเทศบาลที่มีเพศ และระดับ การศึกษาความแตกต่างกันต่อระดับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ด้านการจัดให้มีและ บำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ ด้านการรักษาความสะอาดของถนนทางเดิน ที่สาธารณะและ การกำจัดขยะ มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ด้านการป้องกันและระงับโรคติดต่อ ด้านให้มีเครื่องใช้ การดับเพลิง ด้านการให้ราษฎร ได้รับการศึกษาและอบรม ด้านการส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ ด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น พบว่า สมาชิกสภาเทศบาลเพศชาย และเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสมาชิกสภาเทศบาลที่มีการศึกษาต่างกัน ประกอบด้วย ระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ประสงค์ พิมพ์พิทักษ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ บทบาทการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองฯ จังหวัด สมุทรสงคราม พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การ

บริหารส่วนตำบลนางตะเคียน อำเภอเมืองฯ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สภาพสมรส อาชีพ เขตที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ตามอำนาจหน้าที่ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากในบางด้าน และอยู่ในระดับปานกลางบางด้าน ด้านที่ปรากฏอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่จะเป็นด้านเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นส่วนด้านการให้การศึกษาอบรมยังอยู่ในระดับปานกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY